

OILA MASALALARIDA YOSHLARNING BIR BIRLARINI TUSHUNISHLARI

O'rinboyeva Munisa Oybek qizi

*Qoraqalpog'iston Respublikasi Nukus shahri
Berqad nomidagi Qoraqalpoq davlat universiteti
San'atshunoslik fakulteti 4- bosqich talabasi*

Annotatsiya. Ushbu maqolada yoshlar o'rtasida oilaviy masalalarda tushunishni rivojlantirishning ahamiyati o'rganilgan. Bu avlodlar orasidagi bo'shliqni bartaraf etish va uyg'un oila dinamikasini yaratishda samarali muloqot, hamdardlik va nizolarni hal qilish muhimligini ta'kidlaydi. Amaliy strategiyalar va hayotiy misollarni ta'kidlab, maqola yosh shaxslar oila birligidagi munosabatlarini qanday mustahkamlashlari haqida tushuncha berishga qaratilgan.

Kalit so'zlar: tushunish, yoshlar, oilaviy masalalar, muloqot, empatiya, nizolarni hal qilish, oila dinamikasi, munosabatlar.

Аннотация. В этой статье исследуется важность развития понимания семейных вопросов среди молодежи. Это подчеркивает важность эффективного общения, сочувствия и разрешения конфликтов для преодоления разрыва между поколениями и создания гармоничной семейной динамики. Выделяя практические стратегии и примеры из жизни, статья призвана дать представление о том, как молодые люди укрепляют свои отношения в семейном единстве.

Ключевые слова: понимание, молодежь, семейные проблемы, общение, сочувствие, разрешение конфликтов, семейная динамика, отношения.

Annotation. This article explores the importance of developing understanding among young people in family matters. It emphasizes the importance of effective communication, empathy and conflict resolution in bridging the generational gap and creating a harmonious family dynamic. Highlighting practical strategies and life examples, the article aims to provide insight into how young individuals strengthen their relationships in family unity.

Keywords: Understanding, Youth, Family Issues, communication, empathy, Conflict Resolution, family dynamics, relationships.

Oila jamiyatimizning asosi bo'lib, oila birligi ichida samarali muloqot va tushunish uning uyg'unligi va barqarorligi uchun juda muhimdir. Ushbu tenglamada yoshlar hal qiluvchi rol o'ynaydi, chunki ular nafaqat oilaning kelajagi, balki oilaning hozirgi dinamikasining me'morlari hamdir. Ushbu maqola oilaviy masalalarda yoshlar o'rtasida bir-birini tushunishning muhimligini o'rganadi, bu tushunchani rivojlantirish

usullarini o'rganadi, yaxshilangan muloqot va hamdardlik natijalarini taqdim etadi, yuzaga kelishi mumkin bo'lgan muammolarni muhokama qiladi va oilaviy rishtalarni tarbiyalash bo'yicha takliflar bilan yakunlanadi.

- Ochiq va halol muloqot: yoshlar o'z oila a'zolari bilan ochiq va halol suhbatlar o'tkazishlari kerak. Bunga bir-birining tashvishlari, hissiyotlari va istiqbollarini faol tinglash kiradi.

- Empatiyani shakllantirish: empatiyani mashq qilish juda muhimdir. Yosh oila a'zolarini his-tuyg'ular va tajribalarni turli nuqtai nazardan tushunishga harakat qilib, o'zlarini bir-birlarining o'rniga qo'yishga undang.

- Nizolarni hal qilish ko'nikmalari: kelishmovchiliklarni tinch yo'l bilan hal qilish uchun murosaga kelish va muammolarni faol hal qilish kabi konstruktiv nizolarni hal qilish usullarini yosh shaxslarga o'rgating.

Yoshlar va ularning oila a'zolari o'rtasida oilaga ta'sir qiladigan masalalarda tushunish sog'lom munosabatlarni saqlash va oilaning uyg'un dinamikasini rivojlantirish uchun juda muhimdir. Oilaviy masalalarda yoshlarning tushunchalarini muhokama qilishda e'tiborga olish kerak bo'lgan ba'zi asosiy fikrlar:

Samarali muloqot: ochiq va halol muloqot tushunishning asosidir. Yoshlar o'z fikrlarini, his-tuyg'ularini va tashvishlarini oila a'zolariga ifoda etishda o'zlarini qulay his qilishlari kerak. Xuddi shunday, ota-onalar va boshqa oila a'zolari faol tinglashlari va ushbu suhbatlar uchun xavfsiz joy ajratishlari kerak¹.

Empatiya: yoshlar ham, ularning oila a'zolari ham bir-birining nuqtai nazarini tushunishga harakat qilishlari kerak. Empatiya o'zini boshqa birovning o'rniga qo'yish va vaziyatni ularning nuqtai nazaridan ko'rishga harakat qilishni o'z ichiga oladi. Bu avlodlardagi bo'shliqlarni bartaraf etishga va tushunishni rivojlantirishga yordam beradi.

Hurmat: oilaviy masalalarda o'zaro hurmat muhim ahamiyatga ega. Yoshlar o'z oqsoqollarining donoligi va hayotiy tajribasini hurmat qilishlari kerak, keksa oila a'zolari esa yoshlarning avtonomiyasi va tanlovini hurmat qilishlari kerak. Hurmat har kimning ovozi qadrlanadigan muhitni yaratadi.

Ta'lim: ba'zida tushunmovchiliklar ma'lum masalalar bo'yicha bilim yoki tushuncha etishmasligidan kelib chiqadi. Yoshlar o'zlarini tegishli mavzularda o'qitish va o'z xulosalarini oilalari bilan bo'lishish uchun tashabbus ko'rsatishlari mumkin. Xuddi shunday, ota-onalar va katta oila a'zolari ochiq fikrda bo'lishlari va yosh avloddan o'rganishga tayyor bo'lishlari mumkin.

Mojarolarni hal qilish: har qanday oilada nizolar muqarrar, ammo ularni konstruktiv hal qilish juda muhimdir. Yoshlarni faol tinglash, murosaga kelish va umumiy til topish kabi nizolarni hal qilish ko'nikmalarini o'rganishga undang. Bu

¹ Психология семья: Учебник для педагогических Вузов // Автор: В.М.Каримова. – Т.:, 2007. – 316 с.

tushunmovchiliklarning katta muammolarga aylanishining oldini olishga yordam beradi.

Chegaralar: chegaralarni belgilash va hurmat qilish oilada tushunish uchun juda muhimdir. Yoshlar o'z chegaralarini bildirishlari kerak, oila a'zolari esa ularni tan olishlari va hurmat qilishlari kerak. Bu avtonomiya va shaxsiy makon tuyg'usini yaratishga yordam beradi.

Ishtirok etish: yoshlar kerak bo'lganda oilaviy qarorlarni qabul qilish jarayonlarida ishtirok etishlari kerak. Ushbu ishtirok nafaqat tushunishni rivojlantiradi, balki yoshlarda oilaviy masalalarda mas'uliyat va egalik hissini rivojlantirishga yordam beradi.

Madaniy sezgirlik: turli madaniy kelib chiqishi bo'lgan oilalarda turli urf-odatlar, e'tiqodlar va qadriyatlarga sezgir bo'lish muhimdir. Ushbu madaniy farqlarni tushunish va hurmat qilish tushunmovchiliklar va nizolarning oldini oladi.

Professional yordam so'rash: ba'zi hollarda oilaviy masalalar juda murakkab yoki hissiy jihatdan o'z-o'zidan hal etilmasligi mumkin. Bunday vaziyatlarda oilaviy terapevt yoki maslahatchidan yordam so'rash muloqot va tushunishni osonlashtirishda foydali bo'lishi mumkin².

Sabr va vaqt: tushunish vaqt talab etadi. Ham yoshlar, ham katta oila a'zolari sabr-toqatli bo'lishlari va o'zgaruvchan sharoitlar va qarashlarga moslashish uchun bir-birlariga vaqt berishlari kerak.

Esda tutingki, har bir oila o'ziga xosdir va har bir oiladagi dinamika har xil bo'lishi mumkin. Asosiysi, yoshidan qat'i nazar, barcha oila a'zolari o'rtasida tushunishni rivojlantirish uchun ochiq, hurmatli va hamdard muloqotga ustuvor ahamiyat berishdir.

Yoshlarning oilaviy masalalarda bir-birini tushunishining ko'plab afzalliklariga qaramay, bir nechta muammolar paydo bo'lishi mumkin. Bularga avlodlar bo'shliqlari, istiqbollardagi farqlar va tashqi ta'sirlar kiradi. Oilalar uchun ushbu muammolarni tan olish va bo'shliqlarni bartaraf etish uchun faol ishlash juda muhimdir.

Avlodlardagi bo'shliqlar tarbiya, qadriyatlar va madaniy kelib chiqishdagi farqlardan kelib chiqishi mumkin. Biroq, ochiq muloqot va o'zaro hurmatni rivojlantirish orqali oilalar ushbu nomutanosibliklarni engib o'tishlari mumkin.

Istiqboldagi farqlar oila a'zolari orasida tabiiydir. Yoshlarni o'z fikrlarini hurmat bilan ifoda etishga undash va bunday munozaralar uchun xavfsiz joy ajratish bir-birining nuqtai nazarini chuqurroq tushunishga olib kelishi mumkin.

Tengdoshlarning bosimi va ijtimoiy me'yorlar kabi tashqi ta'sirlar ba'zan oilaviy munosabatlarni buzishi mumkin. Bu erda kuchli oilaviy rishtalar va samarali muloqot salbiy tashqi kuchlarga qarshi qalqon vazifasini o'tashi mumkin.

² Психология семейных отношений с основами семейного консультирования ред. Е. Г. Силяева М.: Издательский центр «Академия», 2002.

Xulosa va takliflar:

Xulosa qilib aytganda, oilaviy masalalarda yoshlarning bir-birini tushunishi uyg'un va bardoshli oila birligi uchun juda muhimdir. Bunga erishish uchun oilalar quyidagi takliflarni amalga oshirishlari mumkin:

- Muntazam oilaviy uchrashuvlar: tashvishlar, yutuqlar va kelajakdagi rejalarni muhokama qilish uchun muntazam oilaviy uchrashuvlarni rejalashtiring. Bu ochiq muloqotni rag'batlantiradi.

- Empatiyani rag'batlantirish: yosh oila a'zolariga empatiya va tushunishning muhimligini o'rgating. Misol keltiring va ularning tashvishlariga hamdardlik bildiring.

- Nizolarni hal qilish bo'yicha seminarlar: nizolarni hal qilishning sog'lom usullarini o'rganish va amalda qo'llash uchun nizolarni hal qilish bo'yicha seminarlarda yoki oila sifatida maslahat berishda qatnashishni o'ylab ko'ring.

- Sifatli vaqt: rishtalarni mustahkamlash uchun oila sifatida birga sifatli vaqt o'tkazing. Oilaviy sayohatlar, o'yin kechalari yoki umumiy sevimli mashg'ulotlar kabi tadbirlar tushunishni osonlashtirishi mumkin.

- Professional yordam so'rang: agar oila dinamikasi jiddiy taranglashsa, oilaviy terapevt yoki maslahatchi yordamiga murojaat qilish qimmatli yo'l-yo'riq berishi mumkin.

Oilaviy masalalarda bir-birini tushunish-bu barcha oila a'zolaridan kuch talab qiladigan doimiy jarayon. Muloqot, hamdardlik va nizolarni hal qilishga ustuvor ahamiyat berib, yoshlar o'z oilalarining farovonligi va uyg'unligiga katta hissa qo'shib, mustahkam va mustahkam oilaviy rishtalar uchun zamin yaratishi mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Психология семья: Учебник для педагогических Вузов // Автор: В.М.Каримова. – Т.:, 2007. – 316 с.
2. Bowen, Murray (1966), "Klinik amaliyotda oila nazariyasidan foydalanish", Klinik amaliyotda oilaviy terapiya (qayta nashr etilgan), Lanham, MD: Rowman and Littlefield (nashriyot 2004), 147-181 betlar,
3. Психология семейных отношений с основами семейного консультирования ред. Е. Г. Силяева М.: Издательский центр «Академия», 2002.
4. Тойирова Л. И. ПСИХОДИАГНОТИЧЕСКИЙ ИССЛЕДОВАНИЯ ПО ДВОЙНЫХ ПАР БЛИЗНЕЦОВ //Теория и практика современной науки. – 2018. – №.
5. – С. 1113-1115. 5. Тойирова Ш. И., Тойирова Л. И. Психологическая роль геронтологии в республике Узбекистан //Инклюзивное образование и психолого-педагогическое сопровождение лиц с ОВЗ и инвалидов: от раннего возраста до профессиональной подготовки. Региональные практики и модели. – 2020. – С. 202-205.